

KLIMAAT FONDS

Energierijk Molenwijk-Puntpark heeft
238 zonnepanelen voor bewoners
met weinig of geen eigen vermogen

CO₂-VERANTWOORDING

**Klimaatfonds Den Haag
2022**

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	5
1.1	Overzicht 2022	5
2	Grondslag berekeningen	6
2.1	Emissiefactoren 2022	6
2.2	Rekenmethode en proces - Compensatiepartners	7
2.3	Rekenmethode en proces – Projecten in de stad	7
3	CO₂ verantwoording 2022	9
3.1	CO ₂ -balans 2022	9
3.2	CO ₂ -compensatie 2022	9
3.3	CO ₂ -reductieprojecten 2022	10
4	Assurance verklaring accountant	12
Overzicht tabellen		
Tabel 1	cumulatief overzicht doelstelling compensatie en realisatie reductie 2010-2022	
Tabel 2	Emissiefactoren 2022	
Tabel 3	CO ₂ -balans 2022	

Korfbalvereniging HKV Achilles heeft 90 zonnepanelen aangeschaft

» 1 Inleiding

In deze CO₂-verantwoording doet het Klimaatfonds verslag van de CO₂-boekhouding over het afgelopen jaar ten behoeve van de externe accountantscontrole. Overige voor het bredere publiek relevante informatie volgt later dit voorjaar in een apart publieksverslag.

» 1.1 Overzicht 2022

Sinds de oprichting van het Klimaatfonds in 2010 is de realisatie van de CO₂-reductie 103.746 ton CO₂.

Een gemiddeld huishouden stoot jaarlijks direct 7,1 ton CO₂ uit door energie in huis en vervoer.
Bron: Milieu Centraal (2022)

Het Klimaatfonds heeft sinds de oprichting een uitstoot gecompenseerd, gelijkwaardig aan de jaarlijkse uitstoot van circa 14.612 huishoudens in huis en vervoer.

In de tabel hiernaast staan de CO₂-compensatiedoelstellingen en de reducties die het fonds van 2010 tot eind 2022 heeft gerealiseerd. In 2021 is een overschot van 35 ton CO₂ meegenomen naar de balans van 2022. Naar 2023 wordt een overschot van 2454 ton CO₂ meegenomen.

Het Klimaatfonds houdt jaarlijks een CO₂-administratie bij, die beoordeeld wordt door een onafhankelijke accountant.

Tabel 1: Cumulatief overzicht doelstelling compensatie en realisatie reductie 2010-2022

	Doelstelling compensatie	Realisatie reductie
Jaar	(in ton CO ₂)	(in ton CO ₂)
2010	7.608	8.350
2011	11.116	10.569
2012	9.301	4.838
2013	9.522	14.666
2014	10.393	13.249
2015	6.852	4.319
2016	6.817	5.673
2017	6.689	6.479
2018	6.960	8.441
2019	7.383	8.112
2020	7.668	3.928
2021	7.968	8.003
2022	4.700	7.119
Totaal	101.292	103.746

2 Grondslag berekeningen

Onderstaand overzicht biedt een toelichting op de grondslag voor de berekeningen.

2.1 Emissiefactoren 2022

De berekening van CO₂-emissiefactoren vindt vanaf 2015 plaats conform de uniforme lijst van CO₂-emissiefactoren

voor alle CO₂-projecten in Nederland. Deze zijn openbaar beschikbaar via: www.co2emissiefactoren.nl en in onderstaande tabel opgenomen. Voor de gemiddelde Nederlandse stroommix rekenen we sinds 2019 voor de reductieprojecten met een verwachte gemiddelde emissiefactor tot circa 2030 van 0,45 kg CO₂/kWh.

Tabel 2: Emissiefactoren 2022

Verbruik	Eenheid	kengetal	Eenheid
Totale hoeveelheid gas	m ³	1,884	kg CO ₂ /m ³
Hoeveelheid stroom (geen groene stroom)	kWh	0,523 [0,45 ¹]	kg CO ₂ /kWh
Hoeveelheid stadswarmte	GJ	20,00	kg CO ₂ /GJ
Totale hoeveelheid benzine	liter	2,741	kg CO ₂ /l
Totale hoeveelheid diesel	liter	3,232	kg CO ₂ /l
Totale hoeveelheid lpg	liter	1,805	kg CO ₂ /l
Totale hoeveelheid aardgas	kilogram	2,728	kg CO ₂ /kg
Totale afstand afgelegd met benzine voertuigen	kilometer	0,218	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met diesel voertuigen	kilometer	0,207	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met lpg voertuigen	kilometer	0,203	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met aardgasvoertuigen	kilometer	0,184	kg CO ₂ /km
Totale afstand afgelegd met hybride voertuigen	kilometer	0,158	kg CO ₂ /km
Aantal km busvervoer	reizigerskm	0,14	kg CO ₂ /pkm
Aantal km tramvervoer (geen RandstadRail HTM)	reizigerskm	0,084	kg CO ₂ /pkm
Aantal km trein (nationaal)	reizigerskm	0,039	kg CO ₂ /pkm
Metro	reizigerskm	0,095	kg CO ₂ /pkm
VLIEGREIZEN			
Air - domestic	reizigerskm	0,297	kg CO ₂ /pkm
Air - Europe	reizigerskm	0,2	kg CO ₂ /pkm
Air - International/Intercontinental	reizigerskm	0,147	kg CO ₂ /pkm
OVERNACHTINGEN			
Aantal overnachtingen	Aantal nachten	20,6	kg CO ₂ /nacht

¹Bij reductieprojecten geldt 0,45 kg CO₂ als verwachte gemiddelde emissiefactor tot circa 2030 (o.b.v. CE Delft). Bron: www.emissiefactoren.nl

2.2 Rekenmethode en proces – Compensatiepartners

Het Klimaatfonds heeft een eenvoudige methode om de compensatie door partners en de financiële bijdrage voor reductieprojecten te berekenen. De wijze van berekening is onveranderd in 2022. Voor deelname van nieuwe partijen geldt een minimale compensatiewaarde van 5 ton CO₂.

De berekening wordt gemaakt voor het verbruik van gas en elektriciteit, auto, ov, vliegvluchten en overnachtingen. Na het invoeren van deze gegevens, wordt de CO₂-uitstoot berekend in tonnen CO₂. Door € 20,- per ton te storten in het Klimaatfonds wordt de berekende CO₂-uitstoot gecompenseerd via CO₂-reductieprojecten in de stad.

Het Klimaatfonds voert een globale check uit, de verantwoordelijkheid voor de basisgegevens en de berekening ligt bij de aanvrager. Het Klimaatfonds kan partijen wel ondersteunen bij de berekening.

2.3 Rekenmethode en proces – Projecten in de stad

Organisaties zonder winstoogmerk (met maatschappelijk belang) zoals stichtingen, verenigingen, VvE's en wijkinitiatieven komen in aanmerking voor een financiële bijdrage voor een project dat aantoonbaar CO₂ reduceert. Via het aanvraagformulier op de website komt een project in de procedure en wordt men begeleid bij de afwikkeling van de aanvraag.

Organisaties binnen de doelgroep van het Klimaatfonds kunnen een aanvraag indienen voor een financiële bijdrage. De projecten die het Klimaatfonds ondersteunt, moeten gericht zijn op aantoonbare CO₂-reductie door:

- vermindering van het energieverbruik door besparingsmaatregelen;
- toepassing van duurzame energie (zoals zonne-energie, windenergie en biogas);
- efficiënter gebruik van traditionele energiebronnen (fossiele brandstoffen).

De CO₂-reductie van projecten wordt berekend aan de hand van de besparingen die met de maatregelen zijn gerealiseerd (bijvoorbeeld energie- of gasbesparing). Deze besparingen worden door middel van de CO₂-emissiefactoren omgerekend naar CO₂-reductie.

Bij projecten waarbij investeringen in bedrijfsmiddelen plaatsvinden wordt de totale CO₂-reductie berekend voor de gehele levensduur met een maximum van 12 jaar. Voor elke ton CO₂ die wordt gereduceerd geeft het Klimaatfonds een bijdrage van maximaal € 15,-.

Aanvraagprocedure

Het Klimaatfonds controleert de aanvraag aan de hand van een onderbouwing van de levensduur en besparingen die wordt geleverd door een deskundige, zoals een besparingsdeskundige, een fabrikant of een adviesbureau. Ook wordt gekeken naar productspecificaties en besparingen bij soortgelijke projecten.

Bij de beoordeling van projecten wordt gevraagd om een aantal documenten aan te leveren:

- facturen van de genomen maatregelen
- onderbouwing levensduur en besparing door middel van een verklaring van een erkend bedrijf en/of productspecificaties
- meest recente energienota/jaaroverzicht (indien relevant)
- kopie uittreksel Kamer van Koophandel
- dekkingsplan

De aanmeldprocedure verloopt via de volgende stappen:

- Een organisatie geeft te kennen een energiebesparingsproject te willen uitvoeren dat voldoet aan alle voorwaarden die het Klimaatfonds heeft opgesteld. Hiervoor kan het aanvraagformulier op de website worden ingevuld en opgestuurd.
- Het Klimaatfonds beoordeelt de aanvraag en toetst deze aan de opgestelde criteria.
- Indien het project geschikt wordt geacht voor ondersteuning door het fonds volgen verdere afspraken over betaalwijze en eventuele begeleiding en advies.
- De uitkomst van deze beoordeling wordt schriftelijk meegedeeld aan de betreffende organisatie.

Voorwaarden en vaststelling bijdrage

De voorwaarden voor vaststelling van de bijdrage staan op onze website vermeld. Een aantal voorwaarden om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage zijn begin 2019 aangescherpt in verband met het sterker wordende klimaatbeleid. Met name de emissiefactor voor elektriciteit en de maximale rekenperiode zijn verlaagd. Ook is de maximale bijdrage van het Klimaatfonds aan projecten beperkt tot 15.000 euro per aanvrager per jaar om te voorkomen dat een enkele aanvrager een onevenredig groot deel van het budget ontvangt. De bijdrage aan de Haagse Markt is bij uitzondering wel hoger, omdat daarvoor dit jaar voldoende ruimte in het budget bestond. Uit de projecten van 2019 t/m 2022 blijkt dat aanvragers vaak een geringere bijdrage nodig hebben dan de maximale

15 euro/ton, mede door de verdubbeling van onze bijdrage door Fonds 1818 (t/m 2 aug 2022) en door gunstiger terugverdiertijden. De business case van het project ondersteunt onze berekening voor de hoogte van de bijdrage. Een bijdrage is alleen mogelijk bij terugverdiertijden van meer dan vijf jaar.

Om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage van het Klimaatfonds Den Haag moet een project aan een aantal voorwaarden voldoen. Hieronder worden de belangrijkste voorwaarden genoemd.

- Het project moet uitgevoerd worden in Den Haag. Indien er organisaties compenseren uit de regio Haaglanden, is regionale compensatie ook mogelijk.
- Eerst moet zijn onderzocht of andere financiële steun mogelijk is, bijvoorbeeld via subsidies.
- In eerste instantie komen alleen projecten van organisaties van maatschappelijk belang in aanmerking voor ondersteuning, die anders niet of moeilijker gerealiseerd zouden worden.
- Het project moet worden aangemeld door een maatschappelijke organisatie of instelling die zonder winstoogmerk werkt.
- Met het project moet een aantoonbare en substantiële hoeveelheid CO₂ (minimaal 100 ton over levensduur van de maatregelen met maximum van 12 jaar) worden gereduceerd.
- De aanvraag voor financiële ondersteuning dient binnen 3 maanden na uitvoering van de maatregelen te worden ingediend bij het Klimaatfonds. Indien meerdere maatregelen gedurende het jaar worden uitgevoerd, kan in overleg alsnog een aanvraag worden ingediend.

3 CO₂ verantwoording 2022

3.1 CO₂-balans

De CO₂-balans is een specificatie van de CO₂-compensatiedoelstelling voor 2022 en de gerealiseerde CO₂-reductie in 2022.

Tabel 3: CO₂-balans 2022

Doelstelling	ton CO ₂	Realisatie	ton CO ₂
Compensatie		Reductie	
Gemeente Den Haag	4424	Stichting Scoutinggroep Rimboeijagers	115
World Forum	200	Stichting Dierenambulance	263
Fokker Terminal	71	Judovereniging Lu Gia Jen	329
Green2live	5	HKV Achilles (korfbalvereniging)	184
		Coöperatie Haags Opgewekt (Lyceum Ypenburg)	698
		VvE De Reder Het Vervolg	57
		Coöperatie Energierijk Molenwijk-Puntpark (Laakhage)	418
		Stichting Moskee Annour	397
		VvE De HobbeVen	245
		Stichting Duursaam Benoordenhout	600
		Stichting Haagse Markt Herman Costerstraat	2.838
		Stichting Utopie	975
SUBTOTAAL	4.700		
Eindsaldo 2021	-35		
TOTAAL	4.665	TOTAAL	7.119
		Eindsaldo 2022	2.454

Per saldo is vanaf 2010 in totaal 2.454 ton CO₂ meer gereduceerd dan benodigd. Het overschot komt op de beginbalans van 2023 te staan.

3.2 CO₂-compensatie 2022

In 2022 hebben vier organisaties in totaal 4.700 ton CO₂ gecompenseerd via het Klimaatfonds. Vanaf juli 2021 heeft het Klimaatfonds een compensatie-opdracht

gekregen van gemeente Rotterdam; die opdracht (voor 8.600 ton) loopt door tot en met juni 2023 en zal bij afronding verantwoord worden.

Toelichting per organisatie:

Gemeente Den Haag

De wens van de gemeente Den Haag om een klimaatneutrale organisatie te zijn, maakt de uitvoering van de werkzaamheden door het Klimaatfonds mogelijk. De compensatiebijdrage van de gemeente Den Haag vormt het grootste deel van het fonds. De gemeente heeft in 2022 een compensatie-opgave van 4.424 ton CO₂. Deze compensatie is de door de gemeente berekende CO₂-uitstoot van de gemeentelijke organisatie in 2021 en was lager dan vooraf begroot (m.n. door corona-lockdowns).

World Forum

Het World Forum The Hague organiseert grootschalige evenementen. In 2022 heeft het World Forum een CO₂-uitstoot van 200 ton gecompenseerd via het Klimaatfonds. Deze bijdrage is vanwege de bijdrage aan energierechtvaardigheid specifiek toegekend aan de twee zonnedaken o.b.v. het Op Rozen-model van Energierijk Molenwijk-Puntpark.

Fokker Terminal

De Fokker Terminal is een locatie voor grootschalige evenementen. In 2022 is via het Klimaatfonds de resterende CO₂-uitstoot van 71 ton gecompenseerd. Deze bijdrage heeft de Fokker Terminal specifiek toegekend aan korfbalvereniging HKV Achilles in de Vruchtenbuurt.

Green2live

Green2live is een adviesbureau voor verduurzaming van organisaties, op het gebied van zowel zonnepanelen als groene daken, en van advies en subsidieaanvraag tot projectbegeleiding. In 2022 is 5 ton CO₂ gecompenseerd.

3.3 CO₂-reductieprojecten 2022

Het Klimaatfonds heeft in 2022 aan in totaal 13 projecten van 12 maatschappelijke organisaties een financiële bijdrage toegekend.

De 13 uitgevoerde projecten zijn gerealiseerd door 2 bewonerscollectieven, 2 coöperaties, 2 VvE's, 2 sportverenigingen, 1 scoutinggroep, 1 dierenwelzijnstichting, 1 religieuze stichting, en 1 stichting van ondernemers. Bij de 13 projecten zijn in totaal 3.831 zonnepanelen aangelegd. Bij 2 projecten zijn in totaal ook 3 warmtepompen aangeschaft. Voor alle projecten geldt dat de CO₂-reductie is berekend over een periode van maximaal 12 jaar. De totale CO₂-reductie van alle projecten in 2022 bedraagt 7.119 ton.

Toelichting per project:

Scoutinggroep Rimboeijagers Deze stichting heeft o.a. 18 zonnepanelen en een warmtepomp aangeschaft. Daarmee besparen ze in 12 jaar naar verwachting circa 115 ton CO₂.

Dierenambulance Deze stichting heeft 188 zonnepanelen aangeschaft. Daarmee besparen ze in 12 jaar naar verwachting circa 263 ton CO₂.

Judoclub Lu Gia Jen Deze vereniging heeft collectief 150 zonnepanelen en dakisolatie aangeschaft. De CO₂-reductie in 12 jaar is naar verwachting circa 329 ton.

HKV Achilles Deze korfbalvereniging heeft 90 zonnepanelen aangeschaft. De CO₂-reductie in 12 jaar is naar verwachting circa 184 ton.

Haags Opgewekt Deze coöperatie heeft via de postcoderegeling een zonnedak van 420 panelen gerealiseerd op het Ypenburg Lyceum. De CO₂-reductie bedraagt in 12 jaar naar verwachting circa 698 ton.

VvE De Reder Het Vervolg Deze VvE heeft 34 zonnepanelen aangeschaft. Daarmee reduceren ze in 12 jaar naar verwachting circa 57 ton CO₂.

Energierijk Molenwijk-Puntpark Deze coöperatie heeft 238 zonnepanelen gerealiseerd op buurthuis Laakhage en sporthal Lipa o.b.v. het zogenoemde Op Rozen-model, waarbij ook bewoners met weinig of geen eigen vermogen kunnen profiteren van dit postcoderoos-project. De in 12 jaar verwachte CO₂-reductie bedraagt circa 418 ton.

Moskee Annour Deze stichting heeft 96 zonnepanelen en 2 warmtepompen aangeschaft. Daarmee reduceren ze in 12 jaar naar verwachting circa 397 ton CO₂.

VvE De HobbeVen Deze VvE heeft 140 zonnepanelen gerealiseerd. De verwachte CO₂-reductie is in 12 jaar circa 245 ton. Duursaam Benoordenhout: dit wijkinitiatief heeft collectief 346 zonnepanelen aangeschaft. Ze besparen daarmee in 12 jaar naar verwachting circa 600 ton CO₂.

Stichting Haagse Markt Dit wijkinitiatief heeft collectief 1557 zonnepanelen aangeschaft. Ze besparen daarmee in 12 jaar naar verwachting circa 2838 ton CO₂.

Stichting Utopie Bewoners schaften via dit initiatief in totaal 554 zonnepanelen aan. Daarmee besparen ze naar verwachting in 12 jaar circa 975 ton CO₂.

4 Assurance verklaring accountant

ASSURANCE-RAPPORT VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Stichting Klimaatfonds Den Haag

Opdracht en verantwoordelijkheden

Wij hebben de CO2-verantwoording van Stichting Klimaatfonds Den Haag te Den Haag over de periode 01 januari 2022 tot en met 31 december 2022 beoordeeld. De opgave is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een assurance-rapport inzake de CO2-verantwoording te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3410, 'Assurance-opdrachten betreffende emissieverslagen'. Dienovereenkomstig dienen wij ons onderzoek zodanig te plannen en uit te voeren, dat een beperkte mate van zekerheid wordt verkregen dat de opgave van basisgegevens geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en zijn geringer in diepgang dan die bij een assurance-opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij functionarissen van de entiteit en het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de informatie opgenomen in de CO2-verantwoording. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij beoordelingswerkzaamheden is daarom ook lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij controlewerkzaamheden.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Klimaatfonds Den Haag zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een beoordeling dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor de door ons af te geven conclusie.

Bezoekadres/correspondentieadres:
Haagweg 52 b/c
2321 AE Leiden

Telefoon: 071 - 576 17 06
E-mail: info@berveling.nl
Website: www.berveling.nl

IBAN: NL43 ABNA 0615 8820 80
KVK nr: 28086292
BTW nr: NL809662772B01

De algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40481496. Op verzoek worden deze toegezonden.

De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en variëren in aard en timing van, en zijn ook geringer in omvang, dan die bij een assurance-opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een beoordeling is daarom ook aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een controle.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de beslissingen die gebruikers op basis van deze CO2-verantwoording nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze beoordelingswerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op onze conclusie. De kwantificering van broeikasgassen is onderhevig aan inherente onzekerheid.

Wij passen de 'Nadere voorschriften kwaliteitssystemen (NVKS)' toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, accountantsstandaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Wij hebben deze beoordeling professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 3410, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de CO2-verantwoording geen juiste weergave geeft van de verantwoorde CO2-reductiedoelstelling en –realisatie in overeenstemming met de grondslagen zoals opgenomen in de CO2-verklaring.

Leiden, 20 april 2023

Berveling Accountants & Adviseurs B.V.

W.J.M. de Haas AA

Bezoekadres/correspondentieadres:
Haagweg 52 b/c
2321 AE Leiden

Telefoon: 071 - 576 17 06
E-mail: info@berveling.nl
Website: www.berveling.nl

IBAN: NL43 ABNA 0615 8820 80
KVK nr: 28086292
BTW nr: NL809662772B01

De algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40481496. Op verzoek worden deze toegezonden.

KLIMAAT FONDS >>

Klimaatfonds Den Haag Februari 2023

BEZOEKADRES

Guntersteinweg 377
2531 KA Den Haag

TELEFOON

070 364 30 70

E-MAIL

info@klimaafondslokaal.nl

WEBSITE

www.klimaafondslokaal.nl